

خۆپيشاندانه كەي 1982 ى كەركوك

عەلى مەحمود محەمەد

ئەم بابەتە لە كۆنفرانسی كەركوك لە بەرلین ئەلمانیا سالی 2002 خۆپینرایە وە
پیشكەشە بە ئەم ھاورپییانەم شەھیدان سەفەئ سدیق
و فەرەیدون فەتھەللا و ھەردوو زیندانی خۆپیشاندانە كە كۆلنەدەرانی بەرگەي برینداری و
ئەشكەنجەیان گرت عبەدەلخالق لە ئیسكان وە سەباح عبدالله لە شۆرجە قوتابی بەشی كیمیا وە
حكەمەتی كورپی شەھید مامۆستا حەكیم .
ئەم نووسینە یەكەم بابەتە لەسەر ئەو خۆپیشاندانە نوسراوە سالی 1993 لە یادی 11 سالەي
خۆپیشاندانەكە لە رۆژنامەي پێگای كوردستان بلاوكرایە وە ، بە هیوای گفتوگۆكردنم لە سەری

پیشەكی

كەركوك گرنگترین و دەولەمەندترین شاری كوردستانە چ وەك شار یان وەك پارێزگا .
گرنگییەكەي لە وەدا نییە كە مەلەبەندیكی دەولەمەندی نەوت و گاز و كانزایی و خاوەند سامانی
ئاوی سەر زەمین و ژیر زەمین و زەوی بەرفراوانی كشتوكالی بەراوو دیمی و كشتوكالی یە
بەلكە لایەنكی گرنگییەكەي ستراتژی شۆینەكە یەتی كە پنتی بەیەك گەیشتنی نەتەو
جیا جیاكانەو سنوری كوردستانە لە گەل عێراق ، تەواوی كیشمەكیش و مەملانیكان لێرە ساغ
دەكریتەو بە دیاری كردنی سنوری داھاتوی ولاتی كوردستان .
كەركوك لە میژوی ھاوچەرخیدا زۆر پوداوی گرنگی بە خۆو بەینیو كە چوونەتە لاپەرەكانی
میژوو وە خالی وەچەرخی مەزن بونە لە میژوی كوردستان و عێراقدا . گرنگترینیان راپەرینی
مەزنی كریكارانی كۆمپانیای نەوت لە گاوباخ (لە میژوی خەباتی سیاسی و جەماوهری
كریكارانی عێراق و كوردستان وەچەرخی مەزن بوو) . وە پوداوە خۆیناویبەكانی سالی 1959
بەھۆی گرنگی كەركوك وەك ئابوری و جیۆپۆلیتیک ئەم شارە بەردەوام پنتی مەملانی بوە لە
عێراقدا . لە گفتوگۆكانی كورد لە گەل عێراقیشدا خالی بنەرەتی كیشمەكیشەكان بوە
سەرچاوەی شكست و ھەرەسی ئەو گفتوگۆیانە بوە لە نیوان ھەردوو لا .

گرنگی ئەم باسە

ئەم بابەتە گرنگییەكەي لە وەدایە لاپەرەكی شاراوە لە خەباتی گەلەكەمان دەخۆینیتەو ، كە تا
ئێستا لەسەری نەنوسراوە و میژوی ئەم كارەساتە خۆیناویبە بە شاراوەی ماوەتەو .

لەم راپەرینه جەماوەرییەووە دەره‌که‌وێت که‌رکوک وەک هەربەشیکی دیکە‌ی ئەم کوردستانە هەر راپەرین و جولانە‌و‌ه‌یه‌ک لە کوردستان سەر‌هەڵ بە‌دات که‌رکوکیش دە‌گرێتە‌و‌ه و کلپە‌ی دە‌گاتە باوە‌گور گور. ناتوانرێت سنورێک بە دە‌ور ئێ‌را‌ده‌ی ئەم خە‌لکە‌یا دروست بک‌رێت. پۆ‌له‌کانی ئەم شارە بە خە‌شینی گیانی خۆیان رینگە بە هەر داب‌رانیکی ئەم شارە دە‌گرن لە کوردستان. که‌رکوک هە‌میشە وەک دواپن‌تی یە‌کل‌کردنە‌و‌ه‌ی مە‌ملانیکان دە‌م‌ینێتە‌و‌ه.

گرفته‌کانی نوسین لە‌سەر ئە‌م بابە‌ته

می‌ژوی بە‌رپا کردنی ئە‌م خۆ‌پێ‌شان‌دانە سالی (1982) ه. له‌و سە‌رو بە‌نده‌دا بە‌عس لە ترۆ‌پکی هی‌زو تۆ‌قاندن‌دا بوو، لە‌شە‌ری عێ‌راق ئێ‌ران‌دا پۆ‌ژ‌ه‌لات و پۆ‌ژ‌ئا‌وا پ‌شت‌گیر‌یان لێ دە‌کرد. هە‌لومە‌رجی شە‌ری سارد، لایە‌نداری هە‌ردوو ئۆ‌ردو‌گای دژ بە یە‌ک لێ، بە‌سانای دە‌یتوانی هە‌موو پوداویک بشاریتە‌و‌ه. ناتوانرا لە‌و کاتە‌دا راپۆ‌رتی دروست لە‌سەر ئە‌م راپەرینه تۆ‌مار بک‌رێت بە پ‌شت بە‌ستن بە ئاماری دروست. تە‌نانه‌ت پارتە چە‌ک‌دارو گروپە سیاسیە‌کانی ئە‌و‌ساش نە‌یان توانی ئە‌م کە‌له‌بەرە پ‌ر بکە‌نە‌و‌ه بابە‌تی دکۆ‌مینت کراوی لە‌سەر ئامادە بکە‌ن لە رینگە‌ی راپۆ‌رتی ریک‌خستە‌کانیانە‌و‌ه. جگە لە دە‌سته‌یه‌کی سیاسی بچوک بە ناوی گروپی کار کە ئە‌وکات چالاک بوون لە شارە‌که که پ‌اشتر نە‌مان کە‌م‌یک کاریان لە‌سەر کرد. عە‌قلیە‌تی کارکردنی ئە‌و‌سای پارتە سیاسیە‌کان کە قورسای کارکردنی خۆیان خستبۆ‌ه سەر کاری چە‌ک‌داری لە‌سەر ئە‌م جۆ‌ره بابە‌ته کارە‌ساتا‌و‌ییانە کاریان ناک‌رد تا رژی‌می پێ‌رسوا بکە‌ن و لە خ‌زمە‌ت داخ‌واز و ویستە‌کانی گە‌له‌که‌مان بە‌کاری بە‌هینن، خالیکی لا‌و‌زی بزاقی پ‌زگاری‌خ‌و‌ازی گە‌لی کورد بوو لە‌و سە‌رو‌بە‌نده‌دا. هە‌رچە‌نده شە‌ری ساردو هە‌رە‌شە‌ی پان ئی‌سلامیزمی کۆ‌ماری ئی‌سلامی ئێ‌ران بازنە‌ی ئە‌م چالاکیانە‌ی تە‌نگ کردبۆ‌ه‌و‌ه لە‌بەر دە‌م کورد بە‌هۆی پ‌شت‌گیری بە‌ربلاوی کۆ‌مە‌لگە‌ی نی‌و دە‌و‌له‌تی لە رژی‌م. شە‌ری ناو‌خۆ‌یی ئایاری سالی 1983 ش تیس‌ره‌واندنیک‌ی کە بوو بۆ یاد نە‌کردنە‌و‌ه‌ی لە سالانی دواتر‌دا. بە‌م هۆ‌کارانە‌و هە‌ندیک‌ی کە لە‌وانە‌یه من نە‌متوانیبێت پە‌نجە‌ی لە‌سەر دانیم ئە‌م راپەرینه بێ‌ده‌نگی لێ کراو لە‌سە‌ری نە‌نوسراو ئاماری دروست لە‌سەر رێ‌ژە‌ی بە‌ژ‌دار بوان و قوربانیه‌کانی پ‌یشکە‌ش نە‌کرا. تاکە سەر‌چا‌وه‌ش ئە‌م‌رۆ بۆ من تە‌نها یادا‌وه‌ری و گوشینی م‌یشکە هی‌چی کە.

دوای راپەرینیش ئە‌گەر گ‌رنگی پێ‌ بدرایە دە‌توانرا هە‌ندیک زانیاری لە سەر کۆ بک‌ریتە‌و‌ه و بک‌ریت بە دکۆ‌مینت. بە‌لام بە داخ‌وه لە بیر کراو لیکۆ‌لینه‌و‌ه‌ی لە سەر نە‌کرا وەک سەر‌جە‌م راپەرینه‌کانی سالانی 1982 و 1984، نە‌بوونی سەر‌چا‌وه‌و کۆن بونی کارە‌ساتە‌که ئا‌واره‌یی خە‌لکی که‌رکوک رینگری سەر‌ه‌کی بوون لە‌سەر پ‌یشکە‌ش کردنی بابە‌تیکی زانستیانه. کاری‌وا لە توانای دە‌زگا‌و نا‌وه‌ندی کۆ‌کردنە‌و‌ه‌ی زانستییه. ئاماری پ‌استی لە مە‌له‌فه‌کانی بە‌ع‌س‌دایە ئە‌و‌ه‌ی کە تە‌نها مە‌زە‌نده‌یه. بۆ‌یه هەر کە‌موکۆ‌رییه‌ک لە بابە‌ته‌که تاوانی منی تیدا نی‌ه.

هەلومەرجی بەرپا کردنی خۆپیشاندانەکه

کاتیکی له سالیادی کارهساته جەرگبەرکهی قه‌لادزئ 24-4-1974 راپه‌رین له قه‌لادزئوه دهستی پیکرد ،سه‌رجه‌م شارو شاروقچکه‌کانی ناوچه‌کهی گرتوه به دوایدا له سلیمانی کلپه‌ی سه‌ند ،له 2-5-1982 کاتژمیر 30، 2 ی پاش نیوه‌پۆ گه‌یشته زانکۆی سه‌لاحه‌دین . لهو کاته‌دا زانکۆی سه‌لاحه‌دین ناوه‌ندی چالاکی و جموجۆلی سیاسی بوو له کوردستاندا. ژماره‌یه‌کی زۆر له قوتابیه‌کانی ئەم زانکۆیه‌ که‌رکۆکی بوون و شان به‌ شانی جه‌ماوه‌ری قوتابیان چالاکانه به‌ژداری راپه‌رینه‌که‌یان کرد. تاکه شه‌هیدی قوتابیان زانکۆی سه‌لاحه‌دین سه‌فاه‌ سدیق قوتابی کۆلیجی زانستی پۆلی سئ خه‌لکی گه‌ره‌کی ئیمام قاسم بوو ، دووه‌م رۆژی خۆپیشاندانه‌که له بازاری شیخه‌لا بریندار کراو پاشان گیانی به‌خت کرد.

شه‌وی 4-5-2002 رازگری نه‌ینی لقی پارتي به‌عس له هه‌ولیر یه‌ک به‌ یه‌ک به‌شه‌کانی ناوخۆیی قوتابیان زانکۆی به‌سه‌ر کرده‌وه به‌ هه‌ره‌شه‌وه قوتابیان ئاگادار کرده‌وه ده‌بیت زانکۆ به‌جی به‌یڵن و چۆلی بکه‌ن .

رۆژی 5-5-2004 قوتابیان زانکۆ گه‌رانه‌وه شاره‌کانی خویان ، ته‌رمی شه‌هید سه‌فائیش ئەو رۆژه بردرایه‌وه بۆ که‌رکۆک . له ناو قوتابیه‌کانی زانکۆدا ژماره‌یه‌کی به‌رچاو له قوتابیه‌ هه‌ره‌ چالاکه‌کانی راپه‌رینه‌که‌ که‌رکۆکیه‌کان بوون . بۆ نمونه یه‌که‌م زیندانی ئەو راپه‌رینه‌ حکمت کورپی شه‌هید مامۆستا حه‌کیم (قوتابی به‌شی کیمیا پۆلی دوو) خه‌لکی شۆرجه‌ بوو .

ئاماده‌کردنی خۆپیشاندانه‌که

رازگری نه‌ینی لقی که‌رکۆکی پارتي به‌عس پيش خۆپیشان دانه‌که وتبووی- که‌رکۆک وه‌ک ماستی مه‌یوو وایه به‌ سانایی له‌ق نابیت .

له شاری که‌رکۆک له ناو قوتابیان ئاماده‌یه‌یه‌کان و په‌یمانگای ته‌کنه‌لۆژی و خه‌لکانی تیکۆشه‌ر بیلايه‌ن و سه‌ر به‌ ریکخسته‌نه‌کانی ئەوسای پارتي و گروپه‌ سیاسیه‌کان ی ن ک ، حشع ، گروپه‌ چه‌په‌کان کارو کارگه‌ران ، پارتي ، حسک) جموجۆل بۆ ریکخسته‌نی خۆپیشانان له ئارادا بوو . به‌لام به‌هۆی سام و هه‌یه‌تی به‌عس له که‌رکۆک و نه‌بوونی ئەزمون هه‌وله‌کان ناکرا به‌ پراتیک . به‌لام که‌ قوتابیان زانکۆی سه‌لاحه‌دین گه‌رانه‌وه بۆ که‌رکۆک ئەزمونیان له‌م بواره‌دا هه‌بوو وه‌ سام و هه‌یه‌تی به‌عسیان لا شکابوو وه‌ ژماره‌یه‌کی زۆریان راسته‌وخۆ له ریکخسته‌نه‌کان کاریان ده‌کرد به‌ تاييه‌ت کۆمه‌له‌ (زۆربه‌ی زۆر بوون) و حشع و کارو کارگه‌ران ، بۆیه ریکخسته‌نی خۆپیشان دانه‌که سانا تر بوو .

رۆژی 5-5-1982 به‌ گه‌رانه‌وه‌ی قوتابیان له زانکۆی سه‌لاحه‌دینه‌وه بۆ که‌رکۆک جموجۆله‌کان زیاد کرد یه‌که‌م که‌س ئەیوب کویخا ره‌زا په‌یوه‌ندی پیماننه‌وه کرد ، دانیشتنیکمان له حدیقه‌ی

قەلا ئەنجام دا و تيايدا بېيار لەسەر ئەو دەرا پېنج شەمە کاتژمىر 9 ى سەرلەبەيانى لە نەقلياتى سلېمانىيەو خۆپيشان دانەكە دەست پى بىكرىت .
ئەو رۆژە تا درەنگانىك لە پەيوەندى بەردەوامدا بووين بۆ ساز دانى خۆ پيشان دانەكە ,
هەوآلەكە بەهەموو كەركوك دا بلاو كرايەووەو خەلكانى چالاكى كەركوك ئاگادار كرانەووە بەلام
رۆژى دواتر ژمارەى ئامادەبووان لە شوينى ديارى كراو كەم بوو بۆيە خۆپيشان دانەكە دواخرا
بۆ 2 ى پاش نيوەرۆى هەمان رۆژ لە گۆرستانى شىخ محىدين(شەهيدان).

دەست پىكرى خۆپيشاندانەكە

كاتژمىر 1 پاش نيوەرۆ پۆل پۆل لە كورپان و كچانى شار قوتابى و كاسب كار بە بىرو باوهرى
جياجياوہ گەيشتنە شوينى ديارى كراو.قوتابيانى گەرەكەكانى ناوچەكەش خەرىك خويندن
بوون لەو دەقەرە ,گۆرەپانى فوت بۆلەكەى بەرتەكەش جمەى دەهات ,ئەو ئىوارەيە يارى
هەبوو.هەرۆهە رۆژى پىنج شەموانيش نەپىتى كەركوكيەكان ئەو يە بچنە سەرگۆرى
ئازىزەكانيان.لە هەمووشى گرنگتر دەنگ وا بوو ئەو رۆژە تەرمى شەهيد سەفا بنىژرىت. بە
رىكەوت لەو كاتەدا تەرمى قوربانىيەكى قادسيە دەنيژرا , خەلكەكە واپان زانى ئەو مەراسيمى
ناشتنى شەهيد سەفایە بۆيە يەكسەر بە سرودى ئەى شەهيدان و دروشم دان دژ بە بەعس و
پوخانى رژىم كاتژمىر 1,23 ى پاش نيوەرۆ خۆپيشاندانەكە دەستى پىكرد.خەلكەكە بەرەو سەر
گۆرى كوژراوہكەى قادسيە چوون , لەوئ هەردوو كۆمەلەكە تىكەل بەيەك بوون ژمارەيەك
لەوانەى بۆ ناشتنى كوژراوہكەى قادسيە هاتبوون تا كۆتايى خۆپيشاندانەكە لەگەلدا مانەوہ .
هەرۆهە ژمارەيەك لە سەيركەرانى فوتبالەكەش و ئەو قوتابيانەى خەرىك خويندن بوون و
پىشتر ئاگادارى ساز دانى ئەم خۆپيشاندانە نەبوون تا سەر بەژداريان كرد .

خۆپيشاندانەكە بەرەو ناو بازار كەوتە رى.ژمارەى بەژدار بووان مەزەندە دە كرا بە 700 بۆ
1000 كەس .لەو نيوەدا ژمارەيەك ئافرەت دەبينرا.بە گەرەكى جمهورى (گەرەكىكى هەژار
نشىنى كوردىيە پاش شۆرشى 1958 دروست كراو)و سەيد سەرۆهەرا بۆ حەسیرەكە و
لەويشەوہ بۆ خوار بە دروشم دان و سرود خويندەوہ كەوتنە رى. لە نزيك ناوہندى ئىمام
قاسمى كورپان هيرش كرايە سەر دوكانى ئىسماعيل (وكيل شرکە افريقى) كە سەربارى ئەوہى
بەعسى و جاشى شەعبى بوو دوكانەكەشى ببوہ مۆلگەى پياوانى ئەمن .... تەواو كەلوپەلى
دوكانەكەيان بەسەر يەكدا تىكداو شكانديان, هەر لەو كاتەدا هيرش كرايە سەر ئۆتۆمۆبىليكى
دابەش كردنى ببيسى و كۆلا كە شۆفیرەكەى عەرەبىك بوو هەلات هەرچەندە نەويسترا ئازار
بدرىت , خۆپيشاندانەكە مۆركىكى چىنايەتى و دژ بە رژىمى هەبوو نەك دژ بە عەرەب . كەس
پەلامارى هيجى نەدا بۆ تالان , ئەمەش دەرپرې ئاستى دەست پاكى بزوتنەوہكەيە لەو كاتەدا
.هەر لەو كاتەدا خۆپيشاندەران توشيان بوو بە توشى ژمارەيەك ئۆتۆمۆبىلى پۆليس و
چەكدارى جەيشى شەعبىوہ بەلام لە ترسان هەلاتن.بازارو دوكان كە خۆپيشاندانەكەيان دەدى
لە ترسان دوكانيان دادەخست و هەلدەهاتن خۆيان دەگەياندەوہ مالەكانيان.لەو نيوەدا تەنها
سەداى خۆپيشاندەران بوو ئەو ناوہى داگرتبوو .رژىم لە قاپى قەلا بەهيزىكى گەرۆهە لە

هەلبژاردەى ھىزە ھەرە دلرە قەکانى لە ئىستخبارات و مخابەرات و ئەمن بە درندانە ترين شيوە کە وىنەى نەبوو ھىرشى کردە سەر خۆپيشاندران . بە ئۆتۆمۆبىلەکانيانەو بە پەرى تىژىيەو خۆيان کرد بەناو بەشى دواوہى ئاپورہى خۆپيشاندراندا ژمارەيەکیان شىلا . بەدوايدا بە خوین ساردىيەو کەوتنە گولە باران کردنى خۆپيشاندران و گرتنى ئەوہى بەردەستيان بکەوتايە . ژمارەيەکی زۆرى شەھيدو بريندار و گرتراوہکان پەيوەنديان بە خۆپيشاندرانە کەو نەبوو . کاسبکار يان رۆبوارى بە رۆکەوت بوون . ئەو جيگەيە شوینى ھەرە قەرەبالغى شار بوو .

خۆپيشاندران بە کۆلانەکانى چقورو بلاخ و گلچيەکاندا بە راکردن کەوتنە خۆ رزگار کردن . ھىزەکانى رۆيميش بە دوايانەو بوون . ھەرزەکارىک ئاگای لە ھىچ نەبوو کوردیش نەبوو بە رۆکەوت لەو ناوہ بوو ھىزەکانى رۆيم بئ لىپرسينەو دارىکیان کيشا بە تەپلى سەريا ھەر لەوئ گيانى بەخت کرد .

بەھۆى ئەوہوہى ناوچەکە کورد نشين نەبوو ھەر وہا خەلک زۆر لە رۆيم دەترسان يارمەتى خۆپيشاندرانيان نادا بگرە ژمارەيەکی زۆريشيان لئ تەسليم کردنەو . بۆيە ژمارەى گرتراوہکان بەرز بوو . تەنانەت لە تەکيەى سەيد ياسين لە بلاخ کە سەيدى خاوەند تەريقت بوو ژمارەيەک لە خۆپيشاندران تەسليم کرانەو . بەھۆى شارەزايى نەبونى خۆپيشاندران لەو گەرەکانە ژمارەيەک زۆريان گرتان . سەربارى ئەوہى رۆيم پيشتر حسابى تايبەتى بۆ کەرکوک کردبوو ھىزىکى زۆرى بۆ تەرخان کردبوو , لە ھەمان کاتدا سەرکردايەتى ھىزە چەکدارەکانى باکوريش بەشى زۆرى لکەکانى لە کەرکوکدا بوو .

لە ئاکامدا زياتر لە 6 شەھيد(فەرەيدون فەتحواللہ- ئازادە سور- عەلى خەتاب- جەلال ئەحمەد- عەلى مەلود) وە 350 بريندارو گرتراو ھەبوو کە بەشى زۆرى خەلکانىک بوون پەيوەنديان بە خۆپيشاندرانە کەو نەبوو , لە ناوياندا ژمارەيەک زۆر لە قوتابيان ھەبوو خۆى دەدا لە زياتر لە 75 قوتابى .

دواى خۆپيشاندرانە کە رازگرى نەينى پارتي بە عس و تىووى وامان زانى کەرکوک ماستى مەيوە بەلام ئازاوہى تئ کەوت . رۆژى دواى خۆپيشاندرانە کە گروپى کار بەياننامەيەکی دەرکرد ژمارەى قوربانيانى بە 6 و گرتراو بريندارەکانيشى بە ژمارەيەکی زۆر ديارى کرد . ھەرچەندە فەرەيدون فەتحواللہ دواتر شەھيدکرا . لە ناو گرتراوہکان کچىکى دەبينرا ھەلە نەبم بەناوى پرشنگ کە ھەلسوراپويکى چالاکى خۆپيشاندرانە کە بوو .

ئەو شەو ھىزەکانى رۆيم تا بەيانى لە پشکين و چاوديرى ناوچەکانى بلاخ و حەسیرە کەدا بوون و پۆژانى دواتریش ھەلمەتى گرتن بەردەوام بوو . بۆ رۆژى دواتر لە ترسى دوبارە بوئەوہى خۆپيشاندرانە کە لە گەرەکەکانى شۆرجە , رەحيماوہ , حەسیرە کە , شارع جمھورى , ئازادى و ئىمام قاسم و ... لە ژيەر چاوديرى وردى ھىزە سەرکوتکەرەکانى بە عسدا بوو . ھەر وہا ھەموو جموجۆليکى قوتابيان کەوتە ژيەر چاوديرى وردەوہ , بەردەواميش بە دواى ئەوانەدا دەگەرآن کە لە لايەن ھەندئ گرتراوہوہ ناويان درابوو . بەشى زۆريشيان قارەمانانە بەرگەى ليدانيان گرتوو نەينەکانيان نەدرکاند .

گرتن ھەر بەردەوام بوو تەننەت پوژى 9-5 لە گەرھەكى بلاخ قوتابى فەرەيدون فەتحو لا بە ئامادە بوونى خالى فەخرەدين موختار لە لايەن موفەق ئەمنى ناوچەكە بوو گرتەر. پاشان لە ژىر ئەشكەنجەدا گيانى بەخت كرد. بۇ دادۆشىنى زانىارى و چاوترساندى خەلك لە ھىچ دل رەقيەك سلىان ناكردەو. لە زىنداندا راستەوخو پەنجەى پىي ھاوالاتى عەبدولخالقيان سوتاند و كە پاشان ھەر پىنج پەنجەكەيان برىيەو كە پوژى پاش خوپيشانداكە لە مالى خويان لە ئىسكان گرتبويان. ئىتر دەريايەك نمونەى درندەى بەعس ھەيە ئەگەر شايدە حالەكانى بيگىرنەو.

دروشمەكانى خوپيشانداكە

زوربەى پارتە سياسىيە چەكدارەكانى ئەوسا بە كۆرپو كۆمەلە چەپرەو وەكانەو كە لە شارەكان چالاک بوون ھەر لايەنەى بە ئەندازەى قەوارەى رىكخستەكانى خوى بەژدارى خوپيشانداكەيان كرد. بەلام چەپەكان كە برىتى بوون لە كۆمەلە و حشع و كارو كارگەران بە تايبەت كۆمەلە لە لايەنەكانى كە زور چالاکتر بوون و مۆركى خويان بە دروشمەكانەو نا. گرتگرتين دروشم لە خوپيشانداكە بەرز كرايەو بە برىتى بوو لە :-

بروخى پوژىمى فاشى بەغدا.

بروخى پوژىمى سەرمايەدارى بەغدا.

بەھىزى مامە ريشە , دەدەين دوژمن لە شيشە.

سدام عدونا, الجنود اخواننا.

ئىمە نەوہى ماركسىن لە پەت و سىدارە ناترسين.

پاوەستانى دەست بەجى شەپى عىراق ئىران.

سەر بەخوىى بۇ كوردستان.

بەھىزى كرىكاران رزگار دەكەين كوردستان.

دوبارە نەبونەوہى خوپيشانداكە

قەوارەى زيانەكان و تۆقاندنى جەماوەر وە دامرکانەوہى گرو كلپەى راپەرين لە شارەكانى كەى كوردستان ھۆكارى دوبارە نەبونەوہى خوپيشانداكە بوو لەو سالەدا. بەلام ئەوہى نەتوانرا سالانى داھاتوو يادى بكرىتەو ئەوہ ئۆبالەكەى دەكەويتە سەر شەپى ناوخوىى كە لە ئايارى 1983 بە شەپى نەگرىسى قەرناقاو پشت ئاشان گەيشتە ترۆپىك.

لە كۆتاييدا دەلیم دوکومینت نە كردن و يادنەكردنەوہى ئەم كارەساتە خویناويیە لە ئەستوى سەرجمە ھىزە سياسىيەكانى ئەوساى كوردستانە. بە ھەلگىرسانى شەپى نەگرىسى ناوخوىى و رەى جەماوەر ھىنرايە سەر سفر . مېژوو سەلماندويەتى شەپى ناوخوىى چەندە قەوارە بچوكيش بىت ھۆكارى سەرەكى پوخانى و رەى جەماوەرە.

